

علما و نخبگان جهان اسلام روابط بین‌ملت‌های مسلمان را گسترش دهند

«حجت‌الاسلام‌والمسلمین غلام‌رضا مصباحی مقدم» نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی، در نشستی از سلسله نشست‌های «امت همدل» به بررسی راهکارهای اقتصادی دستیابی به وحدت و همگرایی بین مذاهب اسلامی و تشکیل اتحادیه کشورهای اسلامی پرداخت.

به گزارش روابط عمومی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی «حجت‌الاسلام‌والمسلمین غلام‌رضا مصباحی مقدم»، در پاسخ به این سوال که آیا هم‌افزایی در ثروت جوامع اسلامی عملاً قابل‌اجراست؟ گفت: اکنون سخن از ظرفیت اقتصادی جهان اسلام است که آیا این ظرفیت اقتصادی می‌تواند به کمک همدیگر بیاید؟ بعضی‌ها مطرح می‌کنند که کشورهای اسلامی از نظر امکانات تولیدی و مبادله‌ای یک نوع همسانی دارند به‌عبارت‌دیگر تقریباً همه‌ی اینها تولیدکننده‌ی مواد خام و مواد اولیه هستند و کمتر کشوری از کشورهای اسلامی از نظر ساختار اقتصادی متفاوت با بقیه است که بتواند اقتصاد کشورهای دیگر را تکمیل کند. وقتی بین دو یا چند کشور تجارت و همکاری پدید می‌آید که دو یا چند کشور مکمل هم باشند، امکاناتی را یک کشور دارد که کشور دیگری ندارد. در این صورت دو اقتصاد می‌توانند با یکدیگر کار کنند و مکمل هم باشند. با مطالعه‌ی اجمالی نسبت به ظرفیت‌های اقتصادی کشورهای اسلامی معتقدم

این‌طور نیست که نتوانند به یکدیگر به کمک برسانند و هم‌افزایی داشته باشند.

وی افزود: درست است اشتراکات زیادی در وضعیت اقتصادی‌شان وجود دارد، ولی تعدادی از کشورها دارای مخازن زیرزمینی نفت و گاز هستند تعدادی از کشورهای اسلامی دارای یک چنین ظرفیتی نیستند و بعضی از کشورهای جهان اسلام به تعبیری انبار غله هستند و بعضی از کشورها با جمعیت بسیار زیاد نیازمند به غلات. این‌طور نیست که با مبادله‌ی این‌گونه کالاها نتوانند در یک حد بسیار بالایی مکمل همدیگر باشند ولی در سطوحی می‌توانند مکمل یکدیگر باشند. بعضی از کشورهای اسلامی سرمایه‌ی مالی هنگفتی دارند. متقابلاً برخی از کشورهای اسلامی فاقد سرمایه هستند. طبعاً یکی از عوامل بسیار مهم و مؤثر در توسعه‌ی کشورهای اسلامی این سرمایه است. کشورهای کمتر دارای سرمایه‌ی مسلمان ناگزیر به کشورهای ثروتمند جهان که غیرمسلمان هستند رو می‌آورند. بعضی از کشورهای اسلامی مثلاً در فناوری‌های پیشرفته گام‌های بلندی برداشتنند. متقابلاً تعدادی از کشورهای اسلامی فاقد آن فناوری‌های پیشرفته هستند و برای فناوری‌های پیشرفته ناگزیر به سمت کشورهای صنعتی جهان دست دراز کردند که آن‌ها احیاناً با سوابق استعماری به کشورهای اسلامی نگاه می‌کنند به‌عنوان مثال بعضی از کشورها در جهان اسلام مثل ترکیه تولیدکننده‌ی پوشاک هستند. پوشاک آن‌ها اروپا را پرکرده است. چه اشکالی دارد که یک چنین تجارتی بین این کشور و سایر کشورهای جهان اسلام در همین حوزه اتفاق بیفتد و متقابلاً نیازمندی‌هایی که او دارد و سایر کشورها می‌توانند تأمین کنند از راه مبادله و تجارت بین این کشورها تأمین شود. آن‌چه که می‌تواند بین کشورها ارتباط و همکاری اقتصادی را رقم بزند، به طور عمده ارتباطات و روابط است. اگر روابط بین کشورهای جهان اسلام با غربی را نگاه بکنیم به طور عمده به‌صورت موازی و جداگانه ارتباط بین یک کشور اسلامی و یک کشور غربی است و همین ارتباط بین کشورهای اسلامی با هم وجود ندارد. من یک وقتی مثال زدم گفتم بالاخره ایران در منطقه یک جایگاهی دارد و مناسبات سفر و تردد و رفت‌وآمد. می‌بینیم این مناسبات از نظر تاریخی با غرب شکل‌گرفته شمال آفریقا هم یک تعداد کشورهای اسلامی هستند آن‌ها هم با اروپا ارتباط دارند. ما اگر می‌خواهیم مثلاً به مغرب، الجزایر، تونس و لیبی برویم، باید از طریق فرانسه برویم. بین آن کشورها و ایران ارتباط تنگاتنگی نیست. البته در این بین ترکیه یک استثناست. ترکیه به دلیل خدمات هوایی بسیار گسترده‌ای که راه‌اندازی کرده است، توانسته فقدان یک چنین ارتباطی را جبران کند.

نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی به ارزیابی نقش علما و نخبگان جهان اسلام پرداخت و ادامه داد: من معتقدم علما و نخبگان جهان اسلام می‌باید کاری کنند که روابط بین ملت‌های مسلمان را افزایش بدهند. رفت‌وآمدهای بین کشورهای اسلامی افزایش بدهند خود این روابط و رفت‌وآمدها که افزایش پیدا کند، به خوبی با نیازمندی‌ها و ظرفیت‌های یکدیگر آشنا می‌شوند و کم‌کم همدیگر پیدا می‌کنند. در این

صورت ولو شده به صورت آرام آرام و تدریجی می‌توانند دادوستد بین خودشان را افزایش بدهند و اگر این دادوستد بین خودشان افزایش پیدا بکند، همان چیزی است که ما انتظار داریم و البته گام‌های بلند دیگری می‌توان برداشت. می‌توانیم سرمایه‌گذاری مشترک بین کشورهای اسلامی داشته باشیم. اگر این سرمایه‌گذاری به صورت گسترده‌ای اتفاق بیفتد، در رشد و پیشرفت ثروت ملت‌های مسلمان تأثیرگذار است و راه‌اندازی پروژه‌های مشترک به این مساله خیلی کمک خواهد کرد.

وی در پاسخ به این سوال که آیا تا کنون برای کاهش فقر در جهان اسلام کاری صورت گرفته است؟ گفت: یکی از مسایلی که بسیار دغدغه‌ای روشنی هست مساله‌ای فقر در جهان اسلام است. ما تعدادی از کشورها را داریم که جزو کشورهای فقیر جهان به حساب می‌آیند. خصوصاً در آفریقا و البته تمهیداتی هم قبلاً اندیشیده شده است. یک صندوق کمک در بانک اسلامی توسعه راه‌اندازی شده و هر دولت و کشوری از کشورهای اسلامی یک کمکی داده است. این صندوق به آموزش فرزندان و به بهداشت مردم این کشورها کمک می‌کند. این آموزش و بهداشت دو پایه‌ای اساسی توسعه‌ی انسانی است. اگر این کمک‌ها به صورت گسترده صورت بگیرد می‌تواند این کشورها را از یک عقب‌ماندگی مفرط دور کند و ما نیازمند به افزایش یک چنین خدماتی در بین کشورهای اسلامی هستیم. می‌توان با گفتگوی بین‌نخبگان و ثروتمندان جهان اسلام این تعداد صندوق‌ها را افزایش داد و بهترین خدمات همین 2 خدمت است. یعنی آموزش بدهند که آموزش ابزار لازم را برای پیشرفت نسل جوان این کشورها فراهم می‌کند و بهداشتشان را تأمین کنند که بهداشت بسیار آثار و نتایج مثبتی در بهبود شرایط آن‌ها فراهم می‌کند.

«حجت الاسلام والمسلمین غلام رضا مصباحی مقدم» ضمن تبیین نقش دیپلماسی قوی و دولتمردان کشورهای اسلامی در خصوص نقش سازمان کنفرانس اسلامی تصریح کرد: سازمان کنفرانس اسلامی برای رسیدن به همین هدف شکل گرفت. اصلاً سازمان کنفرانس اسلامی که راه افتاد، برای این بود که کشورها و دولت‌های اسلامی با هم یکپارچه و منسجم عمل کنند و متحد یک قدرت بشوند. منتها به اقتضای این اهداف، برنامه‌ریزی نشده و این اقتضای این اهداف بسیار مهم نقشه‌ای راهی تهیه نشده و گام‌هایی جدی و اساسی برداشته نشده است. بنا بر این بگذاریم که همان کنفرانس اسلامی ضعیف‌هایی که اکنون دارد و با توجه به اهداف قابل‌رفع کردن است بتواند آن ضعف‌ها را برطرف کند. در این صورت بهترین جایگاه برای همکاری ملت‌های مسلمان و کشورهای اسلامی کنفرانس اسلامی است و کنفرانس اسلامی زیرمجموعه‌ها، ملحقات و شاخه‌هایی دارد و جالب اینکه این کنفرانس اسلامی ابتدا به هدف حمایت از فلسطین شکل گرفت و خیلی پرشور این هدف را دنبال می‌کرد. اما با اظهار صدها و هزاران تأسف باید بگوییم بعضی از سران کشورهای اسلامی به مقتضای اهداف کنفرانس اسلامی عمل نکردند. حتی می‌بینیم انحراف در مشی آن‌ها پدید آمد و موجب شد که بعضی از این کشورها با رژیم صهیونیستی رابطه‌ای دیپلماتیک برقرار کنند و بعضی از

این کشورها به جای اینکه وحدت را دنبال کنند، نوعی تعارض منطقه‌ای را دنبال می‌کنند. این‌ها چیزی است که به طور عمده ما باید از نخبگان جهان اسلام انتظار داشته باشیم که روی تصمیمات رهبرانشان، مجالسشان و پارلمان‌ها تأثیرگذاری کنند و به گونه‌ای باشد که یک حرکت جمعی بین کشورهای اسلامی صورت بگیرد. اهداف بسیار زیبای کنفرانس اسلامی اجرایی و عملیاتی شود که اگر این اتفاق بیفتد، حتی همکاری‌های اقتصادی بین کشورهای اسلامی هم مطرح شده است و حتی می‌توان کم‌کم به فکر بازار مشترک اسلامی هم افتاد که این ایده مطرح است و این ایده کنفرانس‌ها و نشست‌هایی گذاشته شده است. ولی چون پشتوانه‌ی چنین ایده‌ها قدرت‌های دولت‌های اسلامی نبوده و چنین که یک نوع تفاهم و توافق بین سران کشورهای اسلامی باشد که این در این مسیر حرکت کنند و بعضاً بعضی از کشورهای اسلامی نوعی وابستگی جدی از نظر سیاسی و اقتصادی به جهان غرب پیدا کرده‌اند ما شاهد آن نتایجی که انتظار می‌بوده نیستیم.

خاطرنشان می‌شود سلسله نشست‌های امت همدل به منظور تبیین علمی محورهای سی و پنجمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی و نقد و بررسی الگوی مفهومی «امت واحد اسلامی و تشکیل اتحادیه کشورهای اسلامی» که توسط دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی تدوین شده است، با حضور استادان حوزه و دانشگاه روزهای سه‌شنبه هر هفته برگزار می‌گردد.